

โครงการดำเนินการเผยแพร่ความรู้ด้านมาตรฐานสินค้า และการคุ้มครองผู้บริโภค

เนื่องจากในปัจจุบันประเทศต่าง ๆ ในโลกได้มีการจัดทำความตกลงเขตการค้าเสรี (Free Trade Area: FTA) เป็นอย่างมาก ประเทศไทยเองก็ได้ทำกับนานาประเทศด้วยเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นกับสมาชิกในกลุ่มอาเซียน ญี่ปุ่น และประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งในการจัดทำ FTA กับประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนนั้นได้ก่อให้เกิดผลกระทบ โดยตรงต่อการค้าสินค้าเครื่องใช้ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์ของไทยเป็นอย่างมาก แม้ว่าไทยจะพยายามจัดสินค้านี้ดังกล่าวไว้ในกลุ่มสินค้าอ่อนไหวและอ่อนไหวสูงที่จะลดภาษีนำเข้าในระยะยาวแล้วก็ตาม แต่เนื่องจากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นประเทศใหญ่มีศักยภาพในการผลิตสูง ราคาสินค้าถูก และมีขีดความสามารถในการแข่งขันมากกว่าไทย พร้อมกับกระแสความนิยมสินค้านำเข้าราคาถูกของผู้บริโภคไทย ทำให้ไม่สามารถกีดกันการหลั่งไหลการนำเข้าของสินค้าที่คุณภาพและมาตรฐานต่ำจากจีนได้ มาตรการด้านมาตรฐานผลิตภัณฑ์จึงกลายเป็นเครื่องมือสำคัญทางการค้าที่นำมาใช้เป็นเกราะป้องกันและคุ้มครองผู้บริโภคในประเทศ ซึ่งประเทศที่มีระบบมาตรฐานที่เข้มแข็งซึ่งมักเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว มักจะได้เปรียบในการแข่งขันเพราะได้ใช้ระบบมาตรฐานในการคุ้มครองผู้บริโภคในประเทศ อีกทั้งประเทศที่พัฒนาแล้วยังคุ้มครองผู้ผลิตในประเทศของตน โดยการกำหนดให้สินค้านำเข้าต้องผ่านการตรวจสอบและรับรองอย่างเข้มงวด แม้แต่องค์การการค้าโลกซึ่งได้มีการกำหนดแนวปฏิบัติสำคัญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการใช้มาตรฐานและกฎระเบียบทางวิชาการ เพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้าระหว่างประเทศ ภายใต้ความตกลงว่าด้วยการจัดอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า (WTO-TBT) ซึ่งมีสาระสำคัญคือ ให้ประเทศสมาชิกใช้มาตรฐานสากลหรือปรับมาตรฐานของประเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และให้มีการยอมรับผลการตรวจสอบและรับรองซึ่งกันและกัน โดยผ่านกระบวนการรับรองระบบงานตามมาตรฐานสากล มาตรฐานสากลจึงกลายเป็นเครื่องมือสำคัญทางการค้า ที่สร้างความชอบธรรมในการแข่งขัน ประเทศที่มีระบบการมาตรฐานที่เข้มแข็งซึ่งมักเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว จึงมักได้เปรียบในการแข่งขัน ดังนั้นประเทศที่ระบบมาตรฐานไม่เข้มแข็ง จะเสียเปรียบหรือพบอุปสรรคทางการค้าระหว่างประเทศอยู่เสมอ

ภายใต้ภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันซึ่งมีการแข่งขันกันสูงทั้งในตลาดในประเทศและตลาดต่างประเทศ ทำให้ประเทศต่าง ๆ ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาระบบมาตรฐานของประเทศให้เข้มแข็งมีการส่งเสริมผู้ผลิตในประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ประกอบการ SMEs ให้เรียนรู้และพัฒนา

มาตรฐานอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สามารถอยู่รอดได้ภาครัฐให้การสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาผู้ประกอบการ SMEs ให้ปรับปรุงการผลิตของตนอย่างต่อเนื่องและจริงจัง ยกตัวอย่างเช่น ประเทศมาเลเซียได้ให้งบประมาณสนับสนุนการยกระดับมาตรฐานของอุตสาหกรรมภายในประเทศ ขณะที่ประเทศคู่แข่งรายใหม่ เช่น สาธารณรัฐประชาชนจีน และเวียดนาม ที่มีต้นทุนแรงงานที่ต่ำกว่าประเทศไทยมากก็ได้ให้การสนับสนุนงบประมาณเพื่อการยกระดับมาตรฐานของผู้ผลิตได้ประเทศอย่างจริงจังเช่นเดียวกัน

การให้การศึกษาแก่ผู้บริโภคที่จะตระหนักในการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่ได้มาตรฐานไม่ใช่เป็นเรื่องที่ง่าย สินค้าที่ไม่ได้มาตรฐานจะประสบความสำเร็จในการรุกเข้าไปในตลาดของประเทศที่มีระบบมาตรฐานที่ไม่เข้มแข็ง การส่งสินค้าเข้าไปจำหน่ายกระทำได้ง่าย การติดตามตรวจสอบไม่มีประสิทธิภาพ ผู้ผลิตในประเทศผลิตสินค้าโดยไม่คำนึงถึงมาตรฐาน ผู้บริโภคไม่ได้รับรู้ข้อมูลและตระหนักถึงความสำคัญในการเลือกใช้สินค้าที่ได้มาตรฐาน การกำหนดมาตรฐานก็ยิ่งทำได้ยากเพราะผู้ผลิตในประเทศยังไม่มีความพร้อม ทำให้สินค้าที่ไม่ได้มาตรฐานทะลักเข้ามาได้เป็นผลเสียต่อความปลอดภัยของประชาชน

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น กรมการค้าต่างประเทศได้จัดทำโครงการดำเนินการเผยแพร่ความรู้ด้านมาตรฐานสินค้าและการคุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งเป็นโครงการเพื่อยกระดับการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์ให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs ของไทยให้มีความสามารถในการผลิตให้ได้ตามมาตรฐานอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง และมีการดำเนินการติดตามตรวจสอบวิเคราะห์คุณภาพผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่วางจำหน่ายในท้องตลาดอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริโภคได้ทราบถึงอันตรายจากการใช้สินค้าไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่ได้มาตรฐาน และวิธีการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่ถูกต้อง เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคและป้องกันการทะลักของสินค้าที่ไม่ได้มาตรฐานจากต่างประเทศจนเป็นผลเสียต่อเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม